

ПРОТОКОЛ № 2

розширеного засідання робочої групи освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Захист України)» другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань А Освіта, спеціальністю А 4 Середня освіта,
предметною спеціальністю А 4.16 Захист України
від «14 » жовтня 2026 р.

Присутні: гарант освітньо-професійної програми, кандидат педагогічних наук, доцент Саюк В. І., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри Кушнірук С. А.; члени робочої групи: кандидат педагогічних наук, доцент Вишківська В. Б., кандидат педагогічних наук, старший викладач Вознюк О. В., кандидат педагогічних наук, доцент Зазимко Н. М.

Запрошені: представники роботодавців і професійної спільноти: завідувач кафедри освітології та педагогічної інноватики Університету Григорія Сковороди в Переяславі, доктор педагогічних наук, професор **Шапран Ольга Іллівна**; начальник Навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки Національного університету цивільного захисту України, підполковник служби цивільного захисту, кандидат наук з державного управління, доцент **Тарасов Сергій Сергійович**; головний спеціаліст відділу політики національного спротиву Управління політики національного спротиву Міністерства оборони України, кандидат юридичних наук, член-кореспондент Міжнародної кадрової академії **Хорт Ігор Володимирович**; начальник кафедри військової підготовки Національного університету оборони України **Гринюк Володимир Володимирович**; заступник директора Департаменту – начальник Управління ветеранської політики міста Києва Департаменту соціальної та ветеранської політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) **Косяк Юрій Миколайович**; заступник директора Комунальної бюджетної установи «Київський міський центр комплексної підтримки учасників бойових дій «Київ Мілітарі Хаб» **Хіменко Олена Олегівна**; президент Всеукраїнської федерації «Спас», доктор філософських наук, кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту Запорізького національного університету **Притула Олександр Леонтійович**; заступник директора Вишнівського академічного ліцею «Основа» **Лисенко Оксана Олександрівна**.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про обговорення пропозицій роботодавців щодо майбутнього перегляду та вдосконалення освітньо-професійної програми «Середня освіта (Захист України)» другого (магістерського) рівня вищої освіти з урахуванням сучасних вимог до підготовки вчителя захисту України та фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб.

СЛУХАЛИ:

Саюк В.І., гаранта освітньо-професійної програми, яка ознайомила присутніх із метою майбутнього перегляду ОПП «Середня освіта (Захист України)», наголосила на важливості систематичного оновлення її змісту відповідно до актуальних потреб системи освіти, сфери національного спротиву, військової та спеціальної підготовки, а також системи соціальної і ветеранської політики. Було представлено чинний перелік освітніх компонентів, зокрема дисципліни загальної та професійної підготовки, науково-дослідницьку роботу, практики й підготовку магістерської роботи.

Окрему увагу приділено тому, що програма передбачає формування компетентностей, необхідних для виконання двох професійних функцій: викладання предмета «Захист України» в закладах загальної середньої освіти та здійснення професійної діяльності у сфері супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. У зв'язку з цим запропоновано залучити роботодавців до визначення актуальних професійних потреб, уточнення змісту освітніх компонентів і вдосконалення практичної підготовки здобувачів.

ВИСТУПИЛИ:

Шапран Ольга Іллівна акцентувала увагу на необхідності посилення педагогічної та методичної складових підготовки майбутніх учителів захисту України. Запропонувала передбачити в межах дисципліни «Теорія і методика викладання військових та соціогуманітарних дисциплін» більше практикоорієнтованих завдань, пов'язаних із проектуванням занять, застосуванням інтерактивних методів навчання, моделюванням педагогічних ситуацій та використанням цифрових освітніх технологій. Також Ольга Іллівна запропонувала розширити перелік вибіркових освітніх компонентів ОПП дисципліною «Цифрові та STEM-технології у викладанні предмета «Захист України». Обґрунтувала доцільність її введення потребою підготовки майбутніх учителів до використання сучасних цифрових ресурсів, інтерактивних симуляцій, віртуальних тренажерів, проєктного навчання та міждисциплінарних STEM-підходів. На думку доповідачки, опанування цієї дисципліни сприятиме підвищенню практичної спрямованості підготовки магістрантів, розвитку їхньої цифрової компетентності та здатності проєктувати сучасне освітнє середовище для викладання предмета «Захист України».

Тарасов Сергій Сергійович запропонував посилити практичну спрямованість підготовки магістрантів у питаннях безпеки, цивільного захисту, дій у надзвичайних ситуаціях і взаємодії під час кризових подій. Наголосив на доцільності включення до змісту професійної підготовки ситуаційних завдань, що передбачають алгоритмізацію дій у небезпечних умовах, оцінювання ризиків, організацію безпечного освітнього середовища та формування навичок

відповідального реагування на загрози. Запропонував також активніше використовувати міждисциплінарні зв'язки між військовою підготовкою, цивільним захистом і психологічною стійкістю.

Хорт Ігор Володимирович звернув увагу на необхідність актуалізації змісту дисципліни «Основи військової справи та територіальної оборони» з урахуванням сучасних підходів до організації національного спротиву та змін у нормативно-правовому регулюванні. Запропонував посилити правовий і практичний складники підготовки, передбачити опрацювання нормативних документів, аналіз конкретних ситуацій і завдання, спрямовані на розуміння організаційних засад національного спротиву, територіальної оборони та взаємодії відповідних суб'єктів. Наголосив на важливості систематичного оновлення навчальних матеріалів відповідно до чинного законодавства.

Гринюк Володимир Володимирович запропонував удосконалити практичне наповнення дисципліни «Основи військової справи та територіальної оборони», посилити використання навчальних ситуацій, командних завдань, елементів тактичної підготовки та моделювання дій у типових умовах загроз. Окремо підкреслив важливість дотримання вимог безпеки, формування дисциплінованості, відповідальності та здатності організовувати навчальну діяльність із військово-прикладної тематики відповідно до компетентностей, визначених освітньою програмою.

Косяк Юрій Миколайович запропонував розглянути можливість заміни освітнього компонента «Організація та планування роботи фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» на дисципліну «Державна та місцева ветеранська політика: механізми реалізації». Обґрунтував пропозицію потребою поглибленого вивчення системи державної та місцевої підтримки ветеранів, механізмів реалізації відповідних програм, міжвідомчої взаємодії та організації надання послуг ветеранам війни, демобілізованим особам і членам їхніх сімей. Запропонував передбачити практичні завдання з аналізу місцевих програм, визначення потреб отримувачів послуг і розроблення алгоритмів взаємодії з відповідними установами.

Хіменко Олена Олегівна наголосила на важливості формування в майбутніх фахівців практичних умінь здійснювати первинне оцінювання потреб ветеранів і членів їхніх сімей, надавати інформаційно-консультативну підтримку та сприяти їх перенаправленню до відповідних служб. Запропонувала посилити практичну складову дисциплін ветеранського спрямування через аналіз кейсів, моделювання консультацій, розроблення маршрутів отримання послуг і вивчення механізмів міжвідомчої взаємодії. Також відзначила доцільність використання досвіду установ, які безпосередньо працюють із ветеранами, під час організації практик і підготовки магістерських робіт.

Притула Олександр Леонтійович звернув увагу на важливість фізичної, психологічної та морально-вольової готовності майбутніх учителів захисту України. Запропонував посилити практичну спрямованість підготовки шляхом

використання елементів національних бойових мистецтв, вправ на розвиток координації, самоконтролю, витривалості та командної взаємодії, а також методик формування відповідальної поведінки в складних ситуаціях. Наголосив на необхідності поєднання фізичної підготовки з патріотичним вихованням, дотриманням принципів безпеки та повагою до людської гідності.

Лисенко Оксана Олександрівна підтвердила актуальність освітньо-професійної програми для закладів загальної середньої освіти та наголосила на необхідності підготовки вчителя, здатного організовувати сучасне, практикоорієнтоване й безпечне навчання з предмета «Захист України». Запропонувала посилити методичну складову дисципліни «Теорія і методика викладання військових та соціогуманітарних дисциплін», передбачити більше завдань із розроблення навчальних сценаріїв, практичних занять, міжпредметних проєктів і виховних заходів.

У процесі обговорення учасники засідання дійшли спільної думки щодо необхідності системного перегляду змісту освітньо-професійної програми з урахуванням пропозицій роботодавців, актуальних нормативно-правових вимог, практичного досвіду закладів освіти, військових навчальних закладів, установ цивільного захисту та організацій, що здійснюють підтримку ветеранів війни. Особливу увагу запропоновано приділити взаємному узгодженню освітніх компонентів, посиленню практичної складової навчання, удосконаленню змісту практик і забезпеченню формування компетентностей для реалізації обох професійних кваліфікацій.

УХВАЛИЛИ:

1. Інформацію гаранта освітньо-професійної програми та пропозиції запрошених роботодавців щодо майбутнього перегляду ОПП «Середня освіта (Захист України)» другого (магістерського) рівня вищої освіти взяти до відома.
2. Визнати доцільним використання пропозицій роботодавців під час наступного перегляду освітньо-професійної програми з метою підвищення її практичної спрямованості, актуалізації змісту освітніх компонентів і посилення відповідності професійним потребам сфери освіти, національного спротиву, цивільного захисту та ветеранської політики.
3. Під час майбутнього перегляду ОПП опрацювати можливість:
 - удосконалення змісту дисципліни «Теорія і методика викладання військових та соціогуманітарних дисциплін» шляхом посилення методичної, проєктної та практичної складових;
 - включення до переліку вибірових освітніх компонентів дисципліни «Цифрові та STEM-технології у викладанні предмета «Захист України».

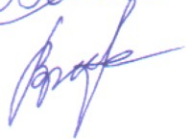
- актуалізації дисципліни «Основи військової справи та територіальної оборони» з урахуванням чинного нормативно-правового регулювання, сучасних вимог до підготовки з національного спротиву та військово-прикладних умінь;
 - розширення використання ситуаційних завдань із цивільного захисту, безпеки, оцінювання ризиків і реагування на надзвичайні ситуації;
 - оновлення змісту підготовки за напрямом ветеранської політики та можливості заміни відповідного освітнього компонента дисципліною «Державна та місцева ветеранська політика: механізми реалізації».
 - посилення практичної складової дисципліни «Основи психологічної реабілітації» з урахуванням потреб ветеранів війни, демобілізованих осіб і членів їхніх сімей;
 - удосконалення змісту виробничої та виробничої переддипломної практик, передбачивши завдання, пов'язані з реалізацією обох професійних кваліфікацій, передбачених освітньою програмою.
4. Робочій групі проаналізувати запропоновані зміни з урахуванням програмних результатів навчання, компетентностей, обсягу кредитів ЄКТС та необхідності забезпечення обох професійних кваліфікацій випускників.
5. Під час перегляду програми забезпечити узгодженість її освітніх компонентів із програмними результатами навчання, фаховими компетентностями та вимогами до підготовки фахівців за двома професійними кваліфікаціями: вчителю захисту України та провідного фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб.
6. Продовжити співпрацю з роботодавцями, представниками закладів освіти, військових навчальних закладів, установ цивільного захисту та організацій ветеранської підтримки з метою подальшого вдосконалення освітньо-професійної програми.

Головуюча засідання

Валентина САЮК

Секретар засідання

Оксана ВОЗНЮК